

Na pastvině

Na Nadějkovsku se chovají různé druhy krav, některé z nich jste při cestě už možná viděli, nebo uvidíte. Na této louce se většinou pasou krávy plemene Limousine.

UŽITEČNÁ KRAVIČKA

Krávy jsou velice užitečná zvířata, protože nám dávají mléko. Mléko bylo už v minulosti základem stravy. Přímě v hospodářství se z mléka vyráběl sýr, podmásli a máslo.

Krávy se dojily ručně a někde se to tak dělá dodnes. Dojič nebo dojička si sedne na malou kulatou stoličku a prsty mačká struky, odkud vytéká bílé mléko a pění v nádobě, kterou má mezi koleny. Potom se mléko přecedí přes jemně utkané plátno a odnese se k odstředivce. To je taková uzavřená mísa s klikou, kterou se točí a tak se oddělí smetana.

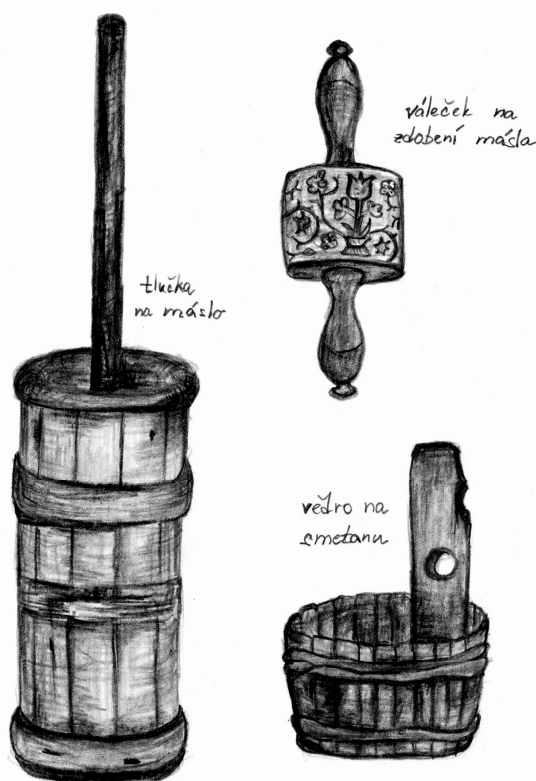
Ze smetany se připravuje máslo, nejprve musí smetana ale zkysnout. Dříve se to dělalo v domácnostech: když bylo ve vědru dost kyselé smetany, začalo se stloukat máslo.

Na to sloužily tlučky, vysoké dřevěné válce, ve kterých byl nasazený tlouk s děrovaným dřevěným kruhem na dolním konci. Později se používaly různé jiné nástroje, třeba zavěšené nádoby, se kterými se třepalo, nebo bubnové máselnice, kde se točilo klikou.

Po stlučení másla zbude v nádobě tekutina – podmásli. Máslo se propírá vodou a hněte do malých pevných válečků, aby se z něj odstranily zbytky podmásli, vody a vzduchu a aby se příliš rychle nekazilo.

Aby máslo lépe chutnalo a aby se také lépe prodávalo, zdobili ho v minulosti lidé různými obrázky, například květinami, zvířaty nebo jinými znaky. K tomu sloužily krásné vyřezávané formy, válečky a raznice.

Když lidé ještě neměli ledničky, nemohli máslo skladovat příliš dlouho, protože za nějaký čas máslo žluklo. Proto se máslo často skladovalo v chladné místnosti přepuštěné, to znamená rozehráté, v kamenné nádobě se dvěma uchy.

CO NA LOUCE ROSTE A VONÍ?

Kopretiny, zvonky nebo jetel určitě všichni znáte. Víte ale, jak se jmenují další květinčky na louce?

Štírovník růžkatý je jeden z mnoha příbuzných jetelů, kvete žlutě.

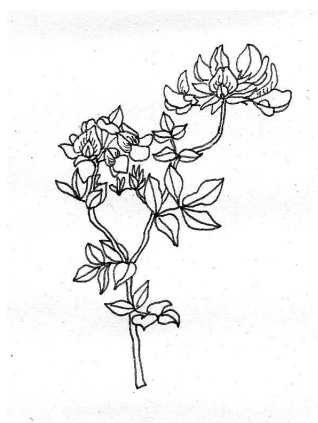
Devaterník penízkový má nápadné jasně žluté květy. Možná, že někomu připomínaly zlaté penízky a proto jej tak pojmenoval.

Mateřídouška obecná kvete růžově, krásně voní, a roste na okraji louky v celých polštářích. Požívá se i jako léčivka, nebo do voňavých polštářků. Patří do příbuzenstva dalších voňavých a léčivých bylin: hluchavky, meduňky, máty nebo dobromysle.

Hvozdík kartouzek má podle pověsti své sytě růžové kvítky kroupnaté na místech, kam padaly slzy Panny Marie. Někdy se mu také říká „slzičky“

Silenka nící je příbuzná hvozdíku, kvete bíle. „Níci“ znamená, že má květy převislé, ohnuté k zemi. Podobná **silenka nadmutá** má kalich bílého květu opravdu jako nafouklý. Příbuzná silenkám je také bíle kvetoucí, ale mohutnější **knotovka**, růžově kvetoucí **smolníčka** s lepkavou lodyhou, nebo **kohoutek luční** s růžovými roztřepenými květy.

Chrastavec luční je běžnou luční květinou. Jeho modrofialový „květ“ je vlastně květenství složené z množství maličkých kvítků.

Štírovník růžkatý

Mateřídouška obecná

Devaterník penízkový

Hvozdík kartouzek

Silenka nící

Chrastavec obecný

Na kraji lesa je na stromě provazová houpačka.

Stezka pokračuje po okraji lesa dolů.

Jestli není zrovna po dešti, můžete klidně válet sudy, ale pozor na včely a vosy!